

KÖZETBUROK FÖLDRAJZA 2. A KÖZETTAN ALAPJAI

EFOP-3.4.4-16-2017-00015

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Kőzetek keletkezés szerinti csoportosítása

Kőzet= a földkéreg nagy tömegű, ásványokból felépülő, természetes módon keletkezett anyaga.

- Magmás kőzetek
- Üledékes kőzetek
- Átalakult kőzetek

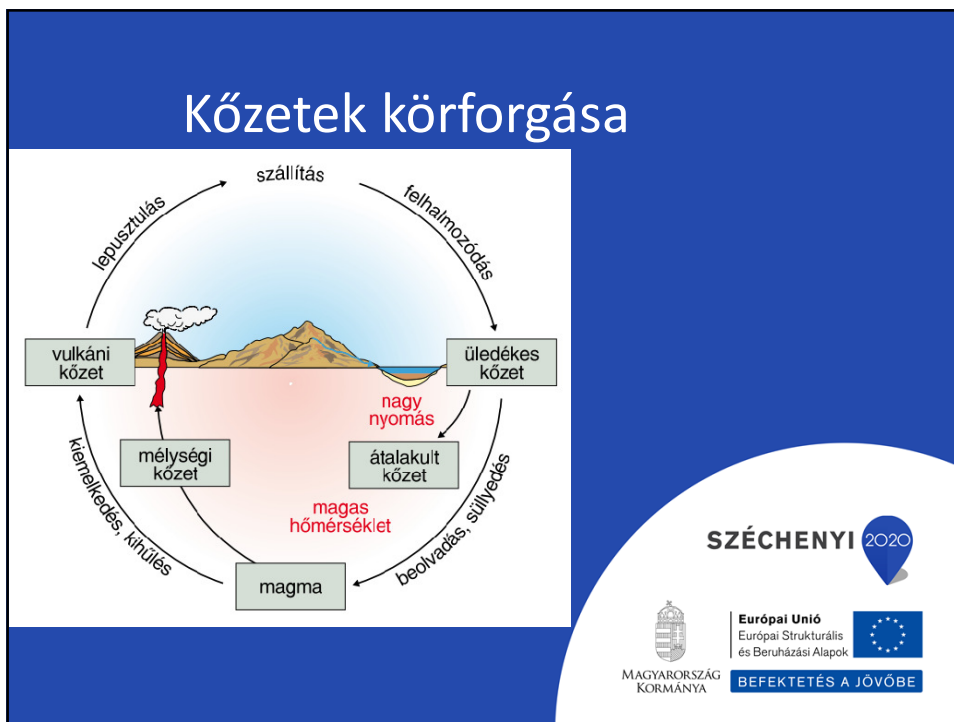
SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

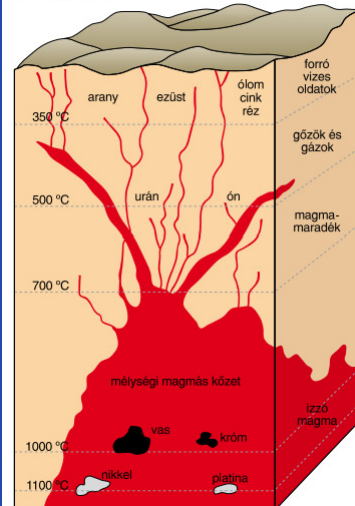
Ércek=azok az ásványok és ásványtársulások, amelyek valamilyen fémeket a kőzetburok átlagánál jóval nagyobb arányban tartalmaznak

Magmás ércképződés

A felszín felé haladó magma fokozatosan hűl le, s belőle sűrűségük szerint válnak ki az ércek:

- 1000°C: nehézfémek (nikkel, platina)
- 700°C- 350°C: ón, uránérc
- Forró vizes (Hidrotermás) oldatokból: színes és nemesfémek (arany, ezüst, réz, cink, ólom)

56.3. A felszín felé nyomuló, fokozatosan lehűlő magmából kiváló ércek

Magmás kőzetek

Bázikus mélyégi magmás

Gabbro

Bázikus vulkáni kiömlési kőzet

Bazalt

Semleges mélyégi magmás kőzet

Diorit

Semleges vulkáni kiömlési kőzet

Andezit

Savanyú mélyégi magmás kőzet

Gránit

Savanyú vulkáni kiömlési kőzet

Riolit

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Üledékes kőzetek

Üledékes kőzetek: természetesen lerakódott üledékből a szárazföldön, a tengerek és óceánok fenekén diagenizált (az üledék *üledékes kőzetté* válása) kőzeteket nevezünk.

Eredetük szerinti csoportosítás:

1. törmelékes kőzetek

homokkő

konglomerátum
2. vegyi üledékes kőzetek

kőszén
3. szerves eredetű üledékes kőzetek

mészköbe ágyazott fosszília

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Átalakult azaz metamorf kőzetek

A magmás és üledékes kőzetekből keletkeztek úgy, hogy szerkezetük a nagy nyomás és magas hőmérséklet hatására megváltozott.

Pl.: zöldpala, kristályos pala, gneisz, márvány

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A metamorfózis fokozatai és az adott fokozatra jellemző metamorf kőzetek és ásványok

- Nagyon kisfokú metamorfózis (agyagpala, metabazalt). Jellegzetes ásványai: agyagásványok, laumontit (zeolit), prehnit (zeolit).

agyagpala

metaandezit

- Kisfokú metamorfózis (szerpentinit, kloritpala, szericitpala). Jellegzetes ásványai: szericit, pirofillit, klorit

fillit

szerpentinit

- Közepes fokú metamorfózis (csillámpala, márvány). Jellegzetes ásványai: csillám, kvarc, plagioklász, gránát, andaluzit

gránátos
csillámpala

márvány

- Nagyfokú metamorfózis (eklogit, gneisz). Jellegzetes ásványai: kalcit, kvarc, muszkovit, biotit, plagioklász, kálföldpát,

eklogit

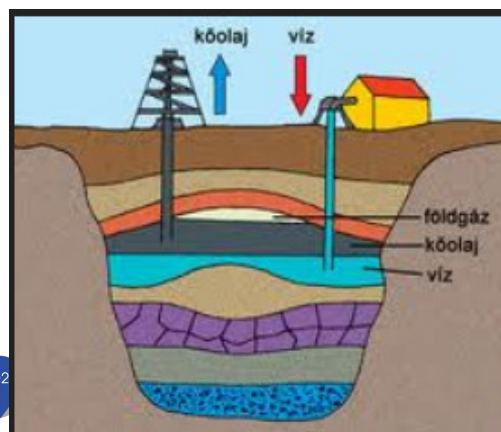

gneisz

Kőolaj és földgáz keletkezése

Az elhalt planktonok a tengerfenéken lerakódtak, majd az iszapba süllyedve elzsírosodtak.

SZÉCHENYI 2020

Magyar Nemzeti
Kutatóintézet
Széchenyi Alapok
KUTATÁS A JÖVŐBE

**KÖSZÖNÖM
A FIGYELMET!**

SZÉCHENYI

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE